ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

The People's Opinions on Local Development Policies Selaphum Subdistrict Municipality, Selaphum District, Roi Et Province

พระสุรชัย อนงฺคโณ (ศักดิ์วงษ์)
Phra Surachai Anankano (Sakwong)
เวชสุวรรณ อาจวิชัย
Wedsuwan Ardwichai
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
Mahamakut Buddhist University Roi-et Campus
E–mail:gboy100lera@gmail.com

Received: 12 January 2026; Revised: 3 February 2026; Accepted: 10 August 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และ อาชีพ และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไปในเขตเทศบาลตำบลเสลภูมิ จำนวน 387 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความ แปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า: 1) ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านโครงสร้างพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านคุณภาพชีวิตและสังคมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ข้อเสนอแนะของประชาชนสะท้อนความต้องการพัฒนาท้องถิ่นอย่างรอบด้าน ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน คุณภาพชีวิต การศึกษาและวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการ และเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและความยั่งยืนของชุมชน

คำสำคัญ: ความคิดเห็นของประชาชน, นโยบายการพัฒนาท้องถิ่น, เทศบาลตำบลเสลภูมิ

Abstract

The objectives of this thesis research were: 1) to study public opinions toward local development policies of Selaphum Subdistrict Municipality, Selaphum District, Roi Et Province. 2) to compare public opinions classified by gender, age, educational level, and occupation. 3) to examine public suggestions regarding local development policies. The sample consisted of 387 residents aged 18 years and over living within Selaphum Subdistrict Municipality. The research instruments included a five-point Likert scale questionnaire and an interview form. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (One-way ANOVA), and descriptive analysis.

The results found that: 1) The research findings revealed that the overall level of public opinions toward local development policies was at a high level. Among the dimensions, infrastructure development had the highest mean score, while quality of life and social aspects had the lowest mean score. 2) The comparison of public opinions classified by personal factors showed no statistically significant differences. 3) Public suggestions reflected comprehensive demands for local development in various dimensions, including infrastructure, quality of life, education and culture, environment, administration and management, and the economy, with an emphasis on public participation and community sustainability.

Keywords: People's Opinions, Local Development Policies, Selaphum Subdistrict Municipality

บทนำ

การกระจายอำนาจการปกครองเป็นสาระสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมุ่งส่งเสริมการพัฒนาการเมืองการปกครองในระดับประเทศ และเปิดโอกาสให้การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน โดยเฉพาะสังคมชนบทซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของประเทศและเป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนส่วนใหญ่ที่ยังคงประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจนในการ

พัฒนาประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน และส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอาชีพเพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในท้องถิ่น โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธวิธี และการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบ (อธิวัฒน์ มนตรี, 2562)

การกำหนดนโยบายจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเป็นกรอบในการจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลและภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งการจัดทำนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นมีเป้าหมายเพื่อดำเนินภารกิจตามกฎหมาย ตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชน จัดบริการสาธารณะ และบริหารจัดการทรัพยากรภายในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (ศุภชัย ยาวะประภาษ และปิยากร หวังมหาพร, 2563) อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับความสอดคล้องระหว่างนโยบายกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้น การศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนจึงมีความจำเป็น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการและการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิผล และสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (ปาริชาติ ละดาไส และคณะ, 2565)

การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาลตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งและเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแนวความคิดและโครงสร้างที่มีลักษณะเป็นอุดมคติตามหลักการกระจายอำนาจและมีที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีการจัดตั้งขึ้นเป็นแห่ง ๆ ไป ดังที่บัญญัติไว้แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่12) พ.ศ. 2546 ที่กำหนดให้เทศบาลมีฐานะเป็นนิติบุคคลแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมืองและเทศบาลนคร โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองของรัฐที่มีหน้าที่ในการดูแลทุกข์สุขของประชาชนจึงเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนี้เทศบาลเป็นรูปแบบหนึ่งของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิต ที่อยู่บนแนวคิดพื้นฐานและความต้องการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบชุมชนของตนเอง (อรนันท์ กลันทปุระ, 2565) การพัฒนาความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาส่งเสริมประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานของชุมชนที่สำคัญ เทศบาลมีภารกิจในการให้บริการสาธารณะเพื่อสนองความต้องการของประชาชน โดยต้องพัฒนาคนและพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลให้อยู่ดีกินดี มีสุขภาพดี สร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุล พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ พัฒนาภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมของเมือง รวมทั้งต้องพัฒนาและรักษาวัฒนธรรม การศึกษา และประเพณีท้องถิ่น ผู้บริหารและบุคลากรของเทศบาลจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงวิธีการในการดำเนินงานอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเทศบาลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชนดังกล่าวแล้วนั้น เทศบาล

ต้องจัดให้มีการปกครอง การบริหาร การกำกับควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย เป็นที่ยอมรับของประชาชน จึงนับว่าเป็นวิธีการสำคัญประการหนึ่งในการเข้าถึงประชาชนโดยตรง (สิริณัฏฐ์ เพชรศรีชาติ, 2566)

จากบทบาทและภารกิจดังกล่าว การรับรู้และความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สะท้อนประสิทธิภาพของการดำเนินงานของเทศบาล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถินของเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงและพัฒนาการดดเนินงานของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางของประชาชนเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

1) ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็น เพศชาย 5,691 คน เพศหญิง 6,048 คน รวมทั้งจำนวนประชากรทั้งหมด 11,739 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไปในเขตเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 387 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ยอมให้มีความผิดพลาดได้ 5%

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 5 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

1.แบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลทางทฤษฎี แนวคิดจากผลงานการวิจัย ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสูงสุดอันแสดงให้เห็นถึงตัวแนวคิด ทฤษฎี เพื่อการเลือกสรรตัวแปรที่มีความสำคัญต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นมี 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีลักษณะเป็น มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคอร์ท (Likert's Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaires)

3. การสร้าง และหาคุณภาพเครื่องมือ

1) ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรและโรงเรียนแห่งความสุข เพื่อนำมาวิเคราะห์และใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2) ศึกษาวิธีการสร้างและสร้างเครื่องมือจากทฤษฎี หลักการ แนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย

4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5) นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่คำนวณได้อยู่ที่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.91

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขออนุญาตหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล แจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง พร้อมตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามแผนที่กำหนดไว้

2) ผู้วิจัยติดตามขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3) ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ด้วยสถิติความถี่และร้อยละ เพื่อนำเสนอข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็น

แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายรายข้อ รายด้าน และภาพรวม โดยใช้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยตามหลักช่วงคะแนน 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามหลักจุดกึ่งกลางของช่วงคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยการจัดหมวดหมู่ข้อมูล สังเคราะห์ประเด็นสำคัญ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในลักษณะความเรียงประกอบการอภิปรายผล

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1) ค่าความถี่ (Frequency)

1.2) ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3) ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

2.1) การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มใช้ t – test (แบบ Independent Samples)

2.2) การวิเคราะห์ความความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการวิจัย

1) การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลเสลภูมิ โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4.00	0.85	มาก
2. ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม	3.84	0.90	มาก
3. ด้านการศึกษา และศาสนา ศิลปวัฒนธรรม	3.99	0.81	มาก
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.96	0.81	มาก
5. ด้านการเมืองและการบริหาร	3.94	0.81	มาก

6. ด้านเศรษฐกิจ	3.92	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	**3.94**	**0.83**	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาล ตำบลเสลภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.94, S.D.=0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\overline{X}$ =4.00, S.D.=0.85) รองลงมาคือ ด้านการศึกษา และศาสนาศิลปวัฒนธรรม ($\overline{X}$ =3.99, S.D.=0.81) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$ =3.96, S.D.=0.81) ด้านการเมืองและการบริหาร ($\overline{X}$ =3.94, S.D.=0.81) ด้านเศรษฐกิจ ($\overline{X}$ =3.92, S.D.=0.80) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\overline{X}$ =3.84, S.D.=0.90)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาล ตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3. แนวทางการพัฒนาชุมชนครอบคลุมหลายมิติ ได้แก่ ด้านโครงสร้าง มีการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะและซ่อมบำรุงไฟส่องทางเพื่อความปลอดภัยและทัศนียภาพที่ดีขึ้น ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม มุ่งส่งเสริมเยาวชน กีฬา และกลุ่มแม่บ้านเพื่อสร้างความสามัคคีและสุขภาพชุมชน ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เน้นการสนับสนุนอุปกรณ์การเรียน อาหารกลางวัน และการสืบสานประเพณีท้องถิ่น ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมความรู้และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน ด้านการเมืองและการบริหาร เน้นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี และด้านเศรษฐกิจ มุ่งพัฒนาอาชีพ สนับสนุนกลุ่มอาชีพ และยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างชุมชนที่เข้มแข็งและยั่งยืน

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเสลภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ด้านการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเมืองและการบริหาร และด้านเศรษฐกิจ ล้วนเป็นนโยบายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน และเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับชุมชน โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า และระบบประปา การปรับปรุงผังเมืองรวมและการจัดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมและเป็นระเบียบ การคุ้มครองสิทธิและการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและการอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง

ตลอดจนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การดูแลสิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์ในเขตเทศบาลให้สะอาดและเป็นระเบียบ รวมถึงการส่งเสริมอาชีพและการจัดหาตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตรให้แก่ประชาชน ส่งผลให้ประชาชนมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ในระดับมาก ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิศุทธิ์ คำโล่ (2561) ที่ศึกษานโยบายการพัฒนาท้องถิ่นที่มีผลต่อประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งพบว่า นโยบายการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรวัฒน์ ทองบุญชู (2565) ที่ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบล เสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนด ไว้ในครั้งนี้ สามารถอภิปรายได้ว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความสนใจต่อนโยบายการพัฒนาการเมือง การพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ต้องการมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความสนใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวเกี่ยวกับการพัฒนาต่างๆ ที่มากยิ่งขึ้นอย่างเท่ากัน ส่งผลให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิศุทธิ์ คำโล่ (2561) ได้ศึกษานโยบายการพัฒนา ท้องถิ่นที่มีผลต่อประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน สามารถอภิปรายได้ว่า นโยบายที่ถูกออกแบบและดำเนินการนั้นมีความครอบคลุมและเข้าถึงทุกกลุ่มอายุอย่าง คือได้รับการรับรู้โดยผู้ใช้ชีวิตในพื้นที่ในหลากหลายวัย ซึ่งช่วยให้มีความคิดเห็นในระดับมาก และไม่แตกต่างกันตามอายุ สะท้อนให้เห็นว่า เทศบาลตำบลเสลภูมิ สามารถดำเนินนโยบายที่ได้รับการรับรู้และยอมรับจากประชาชนหลากหลายวัยได้อย่างดี แต่ก็ควรตรวจสอบเพิ่มเติมในประเด็นเฉพาะของแต่ละวัย เพื่อให้บริการและสื่อสารได้ตรงจุดยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทระวังครบุรี และ ชัยนันทธรณ ขาวงาม (2566, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจระเข้หิน อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจระเข้หิน อำเภอครบุรี จังหวัด นครราชสีมา ไม่ต่างกัน

2.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบล

เสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน การวิจัยที่กำหนดไว้ในครั้งนี้ สามารถอภิปรายได้ว่า ทั้งนี้ถึงแม่ว่าจะมีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ก็ไม่ได้ เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาหรือทำความเข้าใจ เพราะในสมัยปัจจุบันเราทำคนสามารถที่จะศึกษาหาข้อมูล ต่างๆเพิ่มเติมได้อยาก internet ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทุกๆสามารถเข้าถึงได้ รวมไปถึงประชาชนชนมีความ สนใจพัฒนา การเมือง การพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ต้องการมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความสนใจในการมี ส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวเกี่ยวกับการพัฒนาต่างๆที่มากยิ่งขึ้น ไปในทิศทางเดียวกันและอย่างเท่ากัน ส่งผลให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทร์แดง ยุชิ (2560) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวงควง อำเภอศรี สมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวงควง อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

2.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบล เสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนด ไว้ในครั้งนี้ สามารถอภิปรายได้ว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าถึงแม้ว่าจะมีอาชีพที่ต่างกันก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการทำความเข้าใจ เพราะในปัจจุบันประชาชนสามารถที่จะศึกษาหาข้อมูลต่างๆ เพิ่มเติมได้จากอินเตอร์เน็ตที่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทุกๆ คนสามารถเข้าถึงได้ รวมไปถึงประชาชนชนมีความสนใจพัฒนา การเมือง การพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ต้องการมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความสนใจในการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาต่างๆ มากยิ่งขึ้นในทิศทางเดียวกันและอย่างเท่ากัน ส่งผลให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทร ระวังครบุรี และ ชัยนันทธรณ ขาวงาม (2566, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจระเข้หิน อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจระเข้หิน อำเภอครบุรี จังหวัด นครราชสีมา ไม่ต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาชุมชนมีลักษณะครอบคลุมหลายมิติ ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะและซ่อมบำรุงไฟส่องสว่างเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยและทัศนียภาพ ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม มุ่งส่งเสริมกิจกรรมเยาวชน กีฬา และกลุ่มแม่บ้าน เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีและสุขภาวะของชุมชน ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนอุปกรณ์การเรียน อาหารกลางวัน และการสืบสานประเพณีท้องถิ่น ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มุ่งส่งเสริมความรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ด้านการเมืองและการบริหาร เน้นการบริหารจัดการตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และด้านเศรษฐกิจ มุ่งพัฒนาอาชีพและสนับสนุนกลุ่มอาชีพในชุมชน โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุมชนมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

และสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ส่งผลให้การพัฒนาครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้าง สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม นำไปสู่ความเข้มแข็ง ความสามัคคี และการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชุมชน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของพฤกษา ชินเวช (2560) ที่ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งพบว่า ข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีความถี่สูง ได้แก่ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของขบวนการชุมชน การสนับสนุนกลุ่มอาชีพให้สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน การปลูกฝังค่านิยมและอัตลักษณ์ความเป็นไทยที่พึงประสงค์ และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลในระดับสูง โดยนโยบายดังกล่าวครอบคลุมหลายมิติของการพัฒนา ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต ด้านการศึกษาและวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ซึ่งล้วนเป็นมิติที่เชื่อมโยงโดยตรงกับการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชน ทั้งนี้ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการดำเนินนโยบายของเทศบาลมุ่งเน้นกระบวนการพัฒนาที่เชื่อมโยงวิถีชีวิตของชุมชนเข้ากับการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การพัฒนามีลักษณะสมดุล ครอบคลุม และสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ อีกทั้งยังสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในระยะยาว ซึ่งสะท้อนคุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยต่อการกำหนดนโยบายและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 1 แนวทางของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

สรุป

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเสลภูมิโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านโครงสร้างพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ขณะที่ด้านคุณภาพชีวิตและสังคมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แต่ยังคงอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลเสลภูมิเป็นการพัฒนาที่ครอบคลุมหลายมิติ ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ด้านการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเมืองและการบริหาร และด้านเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนของการพัฒนา และยึดหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 เทศบาลควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การตัดสินใจ และการติดตามประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้กลไกที่หลากหลาย เช่น การจัดประชุมประชาคม การใช้สื่อดิจิทัลเพื่อรับฟังความคิดเห็น และการเปิดเวทีสาธารณะ ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน เสริมสร้างความโปร่งใส และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 เทศบาลควรกำหนดนโยบายพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารจัดการสาธารณะ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดร้อยเอ็ด และรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเสลภูมิ โดยเฉพาะด้านคุณภาพชีวิตและสังคมซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสาเหตุ ปัญหา และความต้องการของประชาชน อันจะนำไปสู่การกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรขยายขอบเขตการศึกษากลุ่มตัวอย่างให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น ประชาชนในเขต

เทศบาลตำบลอื่น เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนครในอำเภอหรือจังหวัดเดียวกัน เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นในบริบทพื้นที่ที่แตกต่างกัน และนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานโยบายท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิดเห็น ปัญหา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างรอบด้าน และนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการวิจัยเชิงวิเคราะห์ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนานโยบายการพัฒนาท้องถิ่นในมิติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และความต้องการของประชาชนในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

จันทร์แดง ยุชิ. (2560). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวงควง อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

พฤกษา ชินเวช. (2560). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลศรีสมเด็จอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

สิริณัฏฐ์ เพชรศรีชาติ (25663). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท่ามกลางวิกฤตโควิด-19. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. 17(2), 211–236.

ภัทร ระวังครบุรี และ ชัยนันทธรณ ขาวงาม. (2566). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลจระเข้หิน อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชศรีมา. วารสารวิชาการไทยวิจัยและการจัดการ. 4(1), 45 -62.

ธีรวัฒน์ ของบุญชู. (2565). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาชุมชนของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. 9(4), 229.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สุวิริยาสาส์น.

ปาริชาติ ละดาไส, และคณะ. (2565). องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ. 7(12), 320 - 336.

ศุภชัย ยาวะประภาษ และปิยากร หวังมหาพร. (2563). นโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นไทย (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.

สิทธิศุทธิ์ คำโล่. (2561). นโยบายการพัฒนาท้องถิ่นที่มีผลต่อประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น. วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์. 3(1), 103-121.

อธิวัฒน์ มนตรี. (2562). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเคร็ง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารมงกุฎทักษิณ. 1(1), 71-83.

อรนันท์ กลันทปุระ. (2565) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลรำพัน อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี. วารสารพุทธนวัตกรรมและการจัดการ. 5(2), 69–80.

Taro Yamane. (1973). Statistics: An Introductory Analysis (3rd ed.). New York: Harper and Row Publications.